

Bestuursverslag

Nederlandse Vereniging
Botanische Tuinen

2018

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	4
1. NVBT	5
1.1 DOELSTELLING	5
1.2 BESTUUR	5
1.3 VISITATIECOMMISSIE	5
2. PLANTEN VOOR DE TOEKOMST	6
3. VERRIJKING VOEDSELPLANTEN	6
3.1 INLEIDING	6
3.2 UITVOEREND TEAM	7
3.3 UITGEVOERDE ACTIVITEITEN IN 2018	7
3.3.1 <i>Plant profielen van voedselplanten op de website verrijken</i>	7
3.3.2 <i>Tentoonstellingen en activiteiten 'Plant & Eter'</i>	8
3.3.3 <i>Boek 'Plant & Eter'</i>	8
3.3.4 <i>Informatiestand</i>	9
3.3.5 <i>Gezamenlijke picknick</i>	9

1. NVBT

1.1 Doelstelling

De Nederlandse Vereniging Botanische Tuinen, opgericht in Utrecht op 18 februari 1998, stelt zich ten doel de belangen van de leden te behartigen onder andere door te streven naar het bevorderen van interne en externe contacten van de leden, het versterken van de museale functies van de leden en het versterken van de maatschappelijke functies die verbonden zijn aan het bezit en/of beheer van de Nationale Plantencollecties en daar waar mogelijk aan het verbeteren van de horticultuur.

De ultieme doelstelling van de NVBT is het leveren van een bijdrage aan het behoud van biodiversiteit.

1.2 Bestuur

Nadat Artis in 2017 als aspirant-lid is toegetreden, zijn bij de NVBT per 31 december 2018 26 tuinen aangesloten.

In 2018 bestond het bestuur uit de volgende bestuursleden:

voorzitter:	de heer W.N.J. Ursem
penningmeester:	de heer A. Oudijk
secretaris:	de heer R. Havinga
bestuurslid:	de heer J. Schaminée, tevens voorzitter Stichting Nationale Plantencollectie
bestuurslid:	mevrouw H. Jelles
bestuurslid:	mevrouw R. Ek
bestuurslid:	de heer J. van Ruiten

Het bestuur van de NVBT is onbezoldigd. De vereniging heeft geen directie.

Het NVBT bestuur is in 2018 vier keer bijeen geweest voor vergadering.

In 2018 zijn drie Algemene ledenvergaderingen gehouden:

- 5 februari 2018 in Poort-Bulten
- 23 mei 2018 in Hortus Botanicus, Amsterdam
- 29 oktober 2018 in Artis, Amsterdam

In de vergadering van 23 mei is de jaarrekening en het jaarverslag over 2017 goedgekeurd.

1.3 Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft vier leden, Theo Damen, Hans van Roon, Saskia van de Klundert en Bartjan Bakker, en is in 2018 bij zeven tuinen op bezoek geweest, namelijk Arboretum Assen, Almere Jungle, Diergaarde Blijdorp, Hortus Botanicus Amsterdam, Arboretum Trompenburg, Afrikaanderwijk Rotterdam en Arboretum Oudenbosch.

Het bestuur vertaalt de bevindingen van de visitatiecommissie naar een voorstel aan de ALV om te besluiten tot toekenning of afwijzing van het lidmaatschap. De rapporten zijn voor alle ALV deelnemers beschikbaar en zijn vooraf aan de tuin voorgelegd.

2. Planten voor de Toekomst

Project Planten voor de Toekomst is op 23 mei 2018 afgesloten met een feestelijke slotbijeenkomst en het Minisymposium “De Toekomst aan de Planten”.

De met het project bereikte resultaten zijn divers.

- De 25 botanische tuinen in Nederland hebben 40.000 plantengegevens online ontsloten voor het publiek via www.botanischetuinen.nl.
- In 2017 in het Jaar van de Botanische Tuinen zijn 25 tentoonstellingen georganiseerd in de verschillende tuinen.
- Daarnaast ontwikkelden de tuinen samen met projectpartner Waag Society een app: de Hortus Chat waarmee bezoekers met planten kunnen chatten.
- Met het beeldmerk Hortus Botanic Guardians presenteren de botanische tuinen zich vanaf nu samen als hoeders van de biodiversiteit.

Dit gezamenlijke project van de Nederlandse Vereniging van Botanische Tuinen kwam tot stand met een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij.

3. Verrijking voedselplanten

3.1 Inleiding

De Nederlandse Vereniging Botanische Tuinen (NVBT) is een vereniging waarbij 26 tuinen zijn aangesloten. In de periode 2012-2017 is de samenwerking geïntensiveerd door het project Planten voor de Toekomst, dat door de Nationale Postcode Loterij is gefinancierd.

De Vereniging is sterker geworden doordat de leden hun ervaringen/tentoonstellingen/educatieve projecten hebben gedeeld en daarnaast verhalen en foto's met betrekking tot hun planten hebben ontsloten via de gezamenlijke website www.botanischetuinen.nl. Deze verhalen en foto's zijn toegevoegd aan de website per gezamenlijk NVBT themajaar. Zo zijn bedreigde - en op de Rode Lijst voorkomende- plantensoorten verrijkt in 2015 en de Kroonjuwelen (de mooiste en bijzonderste tien tot twintig plantensoorten per tuin) verrijkt met verhaal en beeld in 2017.

In 2018 hebben we de verrijking van gegevens door kunnen zetten met verhaal en beeld van eetbare planten dankzij een bijdrage van het Prins Bernard Cultuurfonds, met als projecttitel 'Voedselplanten',

waarbinnen het activiteitenprogramma de naam 'Plant & Eter' kreeg. Daarnaast heeft de toekenning van het Prins Bernard Cultuurfonds geleid tot het in stand houden van een klein bureau dat de verduurzaming van de samenwerking van de botanische tuinen verder heeft ondersteund.

3.2 Uitvoerend team

Voor het project 'Voedselplanten' zijn drie medewerkers aangesteld, Mirjam Lemmens in dienst van de NVBT (als datamanager), Juul van Dam op ZZP basis (als coördinator) en Marie-Anne Eij met een payroll constructie (als medewerker secretariaat). Deze drie bureaumedewerkers zijn incidenteel ondersteund door Germaine Cornet (als datatypiste). De onkosten van het bureau zijn opgenomen in het betaalverzoek.

Vanuit het NVBT bestuur heeft Renske Ek (Paleis Het Loo) de aansturing op zich genomen, Nick Meijdam (Botanische Tuinen Utrecht) heeft de redactie van een groot deel van de teksten verzorgd en Theo Damen (Nationaal Bomenmuseum, Doorn) heeft veel uren gestoken in het uitzoeken van de correcte naamgeving van de voedselplanten en ondersteuning van tuinen.

Daarnaast heeft een projectteam van 12 educatoren uit evenveel botanische tuinen het verdere programma met elkaar vorm gegeven. Hiervoor hebben (beginnend in 2017) zes overleggen plaatsgevonden. Voor onkosten gemaakt door genoemde personen zijn een paar posten opgenomen in het betaalverzoek. De uren (en de meeste reiskosten) die verder voor dit project zijn geïnvesteerd, waren ten laste van de tuinen zelf.

Voor het verrijken van de gegevens zijn door de tuinen in het totaal 375 uren in het project gestoken. Daarnaast hebben de verschillende overleggen ongeveer 108 uur in beslag genomen (gemiddeld 9 tuinen aanwezig, 2 uur overleg, in totaal 6 overleggen). Een gezamenlijke inspanning van in totaal 483 uur.¹

3.3 Uitgevoerde activiteiten in 2018

3.3.1 Plant profielen van voedselplanten op de website verrijken

De eerste helft van het jaar is gewerkt aan het ontsluiten van de gegevens. In totaal zijn er 252 eetbare planten, verrijkt met verhalen en foto's, op de website geplaatst. Zie bijgevoegde soortenlijst (bijlage 1).

Deze planten zijn nu allemaal te vinden op de website, zie:

<https://www.botanischetuinen.nl/planten/resultaten/?type=thema&thema=FOO>

---

¹ Uitgaande van een gemiddeld uurtarief per medewerker van € 35, komt dit neer op een minimale waarde van € 16.905.

3.3.2 Tentoonstellingen en activiteiten 'Plant & Eter'

Plant & eter | Plant-eater

Waar komen de planten die we eten vandaan, zijn ze veranderd, hoe groeien ze? Hoe houden planten ons, maar ook de wereld gezond? Van leuke weetjes tot samen zoeken naar antwoorden op de grote vragen van deze tijd. Samen kijken, luisteren, proeven, praten, proberen, leren.

Where do the plants we eat come from, have they changed, and how do they grow? How do plants keep both us and the world healthy? From fascinating facts to searching together for answers to the major questions of our time. Looking, listening, tasting, talking, trying, and learning together.

At 12 locations in the Netherlands!

Zie voor openingstijden en detailprogramma de websites.

Aalsmeer
Historische tuin Aalsmeer, Praamplein 2, www.historischetuinaalsmeer.nl
• 5 mei-28 oktober 2018
tentoonstelling over groente

Alkmaar
Hortus Alkmaar, Berenkoog 37, www.hortusalkmaar.nl
• 22 april-15 oktober 2018; start seizoen met themadag moestuinen aanleggen

Amsterdam
Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2A, dhortus.nl
• Geheel 2018 activiteiten in het kader van het thema voedsel

Arnhem
Nederlands Openluchtmuseum, Hoeflerlaan 4, www.openluchtmuseum.nl
• Permanent aandacht voor (historische) voedselgewassen

Boskoop
Boomkwekerijmuseum, Reijerskoop 52-54, www.boomkwekerijmuseum.nl
• Tentoonstelling 18 mei-27 oktober 2018
Plantentuin Esveld, Rijnveld 72, www.cszveld.nl
• Diverse voedselgerelateerde evenementen/arrangementen

Buitenpost
Botanische Tuin De Kruidhof, Schoolstraat 29B, www.dekruidhof.nl

Den Helder
Hortus Overzee, Soembastraat 83, www.hortusoverzee.nl
• 2 juni-28 oktober 2018
De smaak van het Verre Oosten; een reis langs exotische groenten en fruit

Hilversum
Pinetum Blijdenstein, Van der Lindenlaan 125, www.pinetum.nl
• themawandelingen, rondleidingen en evenementen

Leiden
Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73 www.hortusleiden.nl
• 20 april-7 oktober 2018 tentoonstelling
• Science café's, thema-woekeenden, lezingen, rondleidingen, workshops, HOVO en Museum Jeugd Universiteit.

Oudenbosch
Botanische Tuin Arboretum Oudenbosch, Achter 't postkantoor 1, www.arboretumoudensbosch.nl
• 1 april-31 oktober 2018

Rotterdam
Trompenburg Tuinen en Arboretum, Honingerdijk 86, www.trompenburg.nl
• o.a. themawandelingen

Utrecht
Botanische Tuinen Utrecht, Budapestlaan 17, www.uu.nl/botanischetuinen
• 1 maart-31 oktober 2018

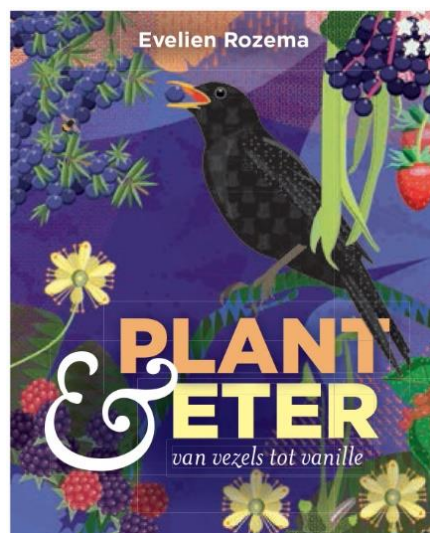

3.3.3 Boek 'Plant & Eter'

Door de KNNV is het boekje 'Plant & eter, van vezels tot vanille' (ISBN 9789050116466) uitgegeven, geschreven door Evelien Rozema.

Het boek is gaat over de gezonde werking van plantaardige voeding en is gepresenteerd bij de opening van de tentoonstelling in de Hortus botanicus Leiden, op 20 april.

In het boekje zijn praktijktips opgenomen van medewerkers uit de Botanische tuinen, waarbij deze medewerkers ook met voedselplanten in het boekje zijn afgebeeld.

3.3.4 Informatiestand

Door de aanwezigheid van het gezamenlijke bureau was het mogelijk om deelname en bemensing van een stand, namens de NVBT, bij verschillende evenementen te organiseren. Er is een speciale stand-aankleding aangeschaft, inclusief banner en folders. Dit heeft geleid tot een grotere zichtbaarheid van de NVBT.

In 2019 hopen we dit verder te kunnen uitbreiden.

- 17 september 2017   Future of food festival in Botanische tuinen van Utrecht
- 25 november 2017   Zadensymposium Nijmegen
- 18 maart 2018   Groenmoesmarkt in Boekel (NB)
- 29 & 30 september 2018   Plantenmarkt Paleis Het Loo

3.3.5 Gezamenlijke picknick

Op 2 september 2018 is in alle NVBT tuinen die daarvoor de mogelijkheid hadden, een picknick met het thema 'Voedselplanten' georganiseerd.